

ZOMBOR és VIDEKE

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felolós szerkesztő:

Laptulajdonos:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és esztűrtőnkön.

A vármegye és az állami pénzkézelés.

A vármegyék pénztári és számvevőségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. III. t. cz. végrehajtására nézve a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértve „utasítást“ adott ki, mely három pontból áll:

1. a vármegyei pénztári teendőknél a kir. állampénztárak (adóhivatalok) által való ellátásáról;

2. a m. kir. pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségek, illetve számvevőségi kirendeltségek által ellátandó vármegyei központi számvevői szolgálatról;

3. a vármegyei gyámpénztáraknak a kir. állampénztárakban (adóhivatalokban) való kezeléséről, az árwapénzek gyümölcsözötéséről és a gyámpénz számviteléről.

Mindenki érezte, tudta, hogy jó dologt cselekszik a belügyi kormány és leverbő, elszokorító hatással az államosítás csakis a pénztári kezeléssel és annak ellátásával megbízott megyei tisztviselőkre volt ezen államosítás híre, akik visszariadtak attól a gondolattól, hogy ők a részben a vármegyei bizottság szabad választottjai most már átalakuljanak állami tisztviselőkké és az alispán főnököt föléseleljék a pénzügyigazgatóval.

Jól tudjuk és méltányoljuk is ezen érzelmeket, de azért bánkódásra semmi okuk sincsen. Azok az idők már elmúltak, hogy a vármegyéknek a hivatal viselés nobile officium volt. A henyelés, semmittevés ideje, mikor a restánziák garmadaszámra

heverték a vármegyei tisztviselők asztalán és a tisztviselő urak legkisebb gondja is nagyobb annál, mit kíván a hivatal, letűntek már régen. Ma dolgozni kell mindenkinél. Az alispánnak talán még többet, mint az írónak, aki mechanice elvégzi dolgát és akkor pihenhet, míg az összes ügyek vezetőjének gondolnia és gondolkodnia kell mindenről és annak csak a terhért könnyíti meg, amikor a vármegye pénztári kezelését a jövőben már az állam látja el.

Szóval: most már a vármegyeháza is a szorgalom és munkának tanyája és ezért csak alárendelt szerepet játszhatik, ki gyakorol becületlen munkája főként ellenőrzést, az alispán-e, avagy a pénzügyigazgató

Újévkor több mint hatszáz vármegyei pénztári és számvevőségi tisztviselő lép át az állam szolgálatába. Egyelőre mostani illetményeikkel és elnevezésükkel rendelkezési állapotba jutnak és a pénzügyminiszter részint az állampénztáraknál (adóhivataloknál) részint a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségeknél fogja őket elhelyezni. Végleges kinevezésüket a jövő év folyamán kapják meg. Új főnökük — a pénzügyminiszter — talán szigorubb lesz, mint a vármegye volt, de remélhetőleg sem az előléptetés, sem a fizetésemelés áldásából őket kizárni nem fogja.

A tisztviselőkkal együtt a 63 vármegyéből száz hajdu mond bucsut a vármegyeházának. Ott hagyják cifra mentéjüket, sutasos vörös nadragjukat, a tarsolyt és csákót, hogy az állam szürke uniformisát öltse magukra.

Maga a pénzkézelési reform, híven a törvényben lefektetett alapelvekhez, úgy van keresztülvéve, hogy sem a vármegyék, sem a tisztviselők, sem a nagy közönség kárt ne valljanak. Az állam átveszi a pénzkézeléssel és ellenőrzéssel járó munkát és felelősséget, a vármegyének rendelkezésre bocsátja szakközegeit, hogy a községek és a rendezett tanácsu városok vagyongézelésének felügyeleténél segédkezzenek. A vármegyei továbbra is megtartják rendelkezési jogaikat, határoznak pénzeik elhelyezéséről, kivetik a pótdadókat, határoznak a községek és rendezett városok költségvetéséről és zároszámadásairól. A vármegyei törvényhatóságoké, az alispánoké és az árvaszéké az imperium, ők ezental is urak maradnak; az állami (pénzügyi) közegeké az engedelmesség. A pénzügyi közegek, kik eddig — sokszor nagyon könyörtelenül — az állam érdekeit védtek a közönséggel szemben, most hivatászerűleg kötelesek lesznek ugyanazzal az őberséggel és buzgósággal a vármegye, a község és az árvak vagyonát és vagyoni érdekeit őrködni és azt ellenőrizni. Vége lesz a hosszas, legtöbbször eredménytelen kártérítési pereknek, mert ha a kezelés, ellenőrzés és felügyelet körül bünt vagy mulasztást követnek el emberei, akkor az állam felelőssége lép előtérbe.

Hogy a községek vagyongézelésénél a rend és pontosság meghonosítottassék és az adóságcsinálásnak és a pótdáok további fölöslegadásának gát vezessék: a járási számvevői intézmény már a jövő évben 413 járásban szervezve lesz, a belügyminiszter

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZAJA

Almanach 1903-ra.*)

A kicsinyítő szem.

Olvasom az újságban, hogy a közönség az idegen rossz posztót jobban megfizeti, mint a maga jó posztóját, hogy az idegen pancosot szivesebben iszsa mint a nemes borait.

Olvasom ezt, olvasom azt és mindenünne pislogni vélem a kicsinyítő szemet, melylyel a magyar a maga dolgait nézi és hallani vélem a jelmondatot, a mit a cimerük köré ad lehetne vésetni: Meliusz Altenu (Jobb a másé). Az irodalmi rovatban az a statisztikai adat áll, hogy Magyarországon egy-egy Ohnet könyvből több fogy el évenként, mint az egész magyar szépirodalomból.

Ez bizony rossz szimptoma. Mutatja a niveau süllyedését. De egyebet is jelez. Eddig jobbat hittem: hogy semilyen könyv se fogy. És belenyugodtam. Szegény a publikum. A szegénységet és a köhögést pedig lehetetlen eltüntetni. De hát

*) Almanach az 1903. évre. Szerkeszté Mikszáth Kálmán Egyetemcs Regénytar. XVIII. évfolyam IV-V. kötet. Singer és Wolfner kiadás. Ára diszkótkésben 2 korona.

nem igaz, vesznek könyveket a magyarok, csak nem vesznek magyar könyveket. Valóságos rejtély. Mert ha Ohnet műveit veszik, azoknál harmadrangu írónk is különbekeztet irnak, miért nem veszik azokat? Ha aztán azonfelül Ohnet is vennék, meg lehetne érteni: Nagyobb a fogyasztás a termelésnél, punktum. Ámde az Ohnet-kaliberű magyar írótak névről se ismeri a közönség. Még nem volna annyira feltűnő, ha Tolstojt kapkodnak, Csehovot vagy Kiplinget: az igazgyöngyöl, az osztrigát, meg a datolyát végre is onnan szerzi a publikum, a hol terem, itthon az nincs, de mitéle bohó ember lenne az a ki a fagygyugyertyát Londonból hozatná?

Ez az! Ez a rossz szimptoma. Eddig csak az apathia ellen panaszkodtunk. De ez nem az a baj! Új betegséggel állunk szemben, mely kizárólag a literatura magyar voltát érinti.

Nem ritkaság, hogy így szól egy-egy hazánkfia:

— Egyáltalában nem olvasok magyar könyvet.

Valamelylyiktől megkérdeztem egyszer, hogy mintha meghökkent volna, aztán állat vont.

— Isten tudja — felelte. — Nem

tudom miért. Csak nem kell. Azt hiszem úgy valahogy, a mint nem kell az embernek a saját felesége,

No persze! Hogyne! Mert jobb a másé. Még akkor is jobb, ha szebb az övé. Van ez így imitt-amott, de az egész térsadalom még se lehet ilyen, mert akkor egyszerűen kicserélnék asszonyaikat a férfiak. Holott a mi irodalmi kórtűntünk kicsi kivétellel az egész közönségen látszik.

Innen van aztán, hogy már alig jelenik meg egy-két szépirodalmi könyv évenként. Nem mintha az írók lankadnának. Hala Istennek elég jól nőnek, fejlődnek, emelkednek — egymás közt. Az énekes madarak is rendszeren akkor szaporodnak el, mikor nincsenek divatban. Könyvek nem jelenvén, dolgozataik jobbadán a politikai lapok utján jutnak el valahogy a közönséghez, ha ugyan beveszi, meglátván alattuk a jelzést! eredeti beszély vagy regény. Egy írónk (gondolom Sas Ede) egyik beszélye alá valami ismeretes angol nevet írt; a beszély roppant tetszést aratott, de mikor kiszült, hogy magyar íróé, megszűnt a ház.

Ilyen a kicsinyítő szem!

A legveszedelmesebb szembetegség. Isten csapása; vakságnál rosszabb. Mert mindent

Ferencz József keserűvíz

az egyedül ismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

pedig egységes alapelvek megállapításával fogja a vagyongyezelést a törvényes mederbe terelni.

Az az elv, hogy nem a nép van a hivatalért, hanem a hivatal van a népért, sűrűn jut kifejezésre a végrehajtási rendeletekben; ezek még arra is kioktatják az embert, mikor nem kell a nyugtára bélyeget tenni (a mire eddig nem tudunk precendest). A kinek a vármegye pénztáránál van dolga, azt a vármegye területén levő bármely állampénztárnál (adóhivatalnál) elvégezheti; az alispán nemcsak a vármegye székhelyén, hanem a vármegyében minden adóhivatalnál utalványozási joggal bír. A vármegyei gyámpénztár bevételeit és kiadásait azonban csak a vármegye székhelyén levő állampénztár (adóhivatal) teljesítheti; ezt decentralizálni nem lehet.

Pénzügyi kioktatásban nagyon fontos az a rendelkezés, hogy az alispán a házipénztár és az utalpap kiadásait a költségvetésben megállapított hitelösszegek erejéig ezentul korlátlanul utalványozhatja és nem kell nézniük, van-e a pénztárban fedezet és hogy a pótdadók befolytak-e? Hogy mily kedvezmény rejlik ebben, az kiűnik abból, hogy a vármegye utadó országzszerke körülbelül egyzétel részét teszi ki az összes állami adóknak és hogy a pótdadók nagy része csak öszel folyik be; az állampénztárakat tehát a közigazgatás zavartalan menete érdekében milliókra menő kiadásokat előlegeznek a vármegyéknek. A vármegyék jelentékeny összeget nyerne az által is, hogy mindazok a járulékok, a melyeket a pénztári és számvevő ségi személyzet javadalmasására pótdadóból vagy alapokból fizettek, most javukra esnek és azokat más közhasznú célokra fordíthatják.

A gyámpénztári utasítás egységes irányelvek szerint szabályozza az árva-pénztárak kezelését, gyümölcsösztetését és megszünteti a hatvanháromféle megyei szabályrendeletet és ezeknek minduntalan való módosítását. Az utasítás kimerítő intézkedésekkel szabályozza az árva-pénztárak kezelését és véget vet az az ország sok részében most is divatozó törvénytelen eljárásnak. Csupán az árva-pénztárak gyümölcsösztetésére nézve tartja fenn a törvényhatóság elhatározását. A tartalék-alapoknak a közigazgatási kiadásokra igénybe nem vett jövedelmét, mely eddig a legkülönbözőbb célokra forgácsoltatott el, ezentul a hét éven felüli gyermekek gondozási költségeire kell fordítani.

A végrehajtási utasítás, valamint az ezeket kísérő belügyminiszeri körrendelet tartalmából kiemeljük a következő közérdekű rendelkezéseket:

Az állami számvevőségeknek a vármegyei törvényhatóságok és árvaszékek részére teljesítendő közigazgatási segéd-szolgálati taxatívum van felsorolva. Az ellenőrzés és számvitel (könyvelés, vármegyei számadások készítése) mellett főfeladatuk a községek és rendezett taniusú városok költségvetésének és zárószámadásainak, a községi gyámpénztáraknak, a gyámok és gondnokok számadásainak megvizsgálása. A végül, hogy az ellenőrzés még közvetlenebb és hatályosabb legyen és hogy a községek vagyongyezelésében a törvényes eljárás országzszerke biztos mederbe tereltesse; a belügyminiszer a községek vagyongyezelésére nézve egységes alapelveket fog megállapítani, a három év alatt fokozatosan életbeléptetendő járási számvevői intézmény szervezése pedig már a jövő évben megkezdődik.

A községi előjáróságokra és a nagy-közönségre nézve kiváló előny, hogy az alispánok nemcsak a vármegye székhelyén levő állampénztárnál (adóhivatalnál), hanem a vármegye területén levő többi állampénztárnál is utalványozási joggal bírnak, hogy a községi előjáróságok a közvetlen fizetők nemcsak a vármegye székhelyén, hanem a vármegye területén levő bármely adóhivatalnál teljesíthetik a befizetéseket.

Sok visszasságot szüntet meg az a nevezetes újítás, hogy az alispán a vármegyei házipénztár és az utalpap költségvetésében engedélyezett hitelösszegek erejéig korlátlanul utalványozhat, tekintet nélkül arra, van-e a pénztárban fedezet és hogy a pótdadók befolytak-e vagy sem. Ki van mondva az utasításban, hogy az alispán és az árvaszéki elnök hivatalos pénzt rendszerint nem vehetnek át, hanem minden be- és kifizetés közvetlenül az állampénztárnál (adóhivatalnál) teljesítendő.

A reform következtében azok a járulékok, amelyek a vármegyék a számvevőségi és pénztári alkalmazottaknak pótdadóból vagy alapokból fizettek, most a vármegyék javára esnek és ezek az összegek más közérdekű célokra fordíthatók.

A járási főszoigabírák pénzkezelése — a községek előjáróságok és a állampénztárak közvetlen érintkezésének biztosításával és a főszoigabírák közvetítésének mellőzésevel — a legkisebb mértékre lesz szorítva. A gyámpénztári utasítás egységes alapelvek szerint szabályozza a vármegyei

gyei gyámpénztárak kezelését és véget vet annak, hogy a 63 vármegye § mindegyike más más szabályrendeletet szerint járjon el és a szabályrendeleteket minduntalan módosítsa. Okulva az ország sok részében tapasztalt törvénytelen eljárás, a végrehajtási utasítás minden irányban kimerítő rendelkezéseket tartalmaz a kiskorúak és gondnokoltak jogos érdekeinek védelmére. Az árva-pénztárak gyümölcsösztetése tekintetében azonban fenntartja a törvényhatóságok rendelkezési jogát.

Ezek lennének főbb vonásokban az első lépések a közigazgatás egyszerűsítésének nagy munkájában, melyet bizonyára követni fog a népoktatás, a közegészségügy és rendőrség államosítása, mert ezek mai szervezőtökből nem felelnek meg a közszükségletnek s mert mindenki tudja és érzi, hogy az államosított functionáriusok jobban megfelelhetnek a rájuk bízott köteleességeknek, egységesen működő más eredményeket érhetnek el.

Mint a vármegyei közigazgatás államosításának első és nagyjelentőségű lépését üdvözöljük a belügyminiszer által kibocsátott rendeletet és utasítást és bár szót a lélekharang, a rozogi vármegyei rendszer fölött, nincs ok a bánkdóásra, nem kellett a haldozó siratni. Megöregedett, eleget élt, kivette részét bőven az élet örömeiből és távozásával szebb és jobb jövőnek adva helyet, kiengesztel a mulandósággal.

* Érdekes elvi határozatok a bizottsági tagválasztásokra nézve.

Ha törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál a szavazatlapok a jegyzőkönyvbe a beirt szavazók sorszáma szerint megszámozzanak, a választás tilkos jelege megsértettnek tekintendő és a választás megsemmisítendő. (A. m. kir. közigazgatási bíróság 394/1902. sz. határozata) — A törvényhatósági bizottsági tagválasztás reggeli 9 óráig este egyfolytonosságban hajlandó végre, a választást tehát az ebéd idejére sem lehet telfüggeszteni. A törvényhatósági bizottsági tagválasztás napját a törvényhatósági közgyűlés tűzi ki és az alispán hirdeti ki. (A. m. kir. közigazgatási bíróság 230/1902 K. számú határozata.) — Ha törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál minden község előjárója állandóan nem volt jelen, noha a szavazás nem közönségenként, hanem jelentkezés szerint történt, tehát különböző községbeli lakosok váltakozva jelentkeztek a szavaztak, a választás megsemmisítendő (A.

liliput inak, satnyának látni, ami kedves lehetne, rosszabb mint semmit se látni. Szegény magyar! Hite a saját hivatásában megtörik, önbizalma csökken, nem tudja magát kiismerni.

Valaki most közbe vethetné e szavaimra:

— Uram, uram, Előszó uram! Hiszen magyar politikai lapokat mégis csak olvas a közönség, a lapokban ismeretést, véleménynt mondanak az írókról, innen lehetne t elhat tájékozódnia.

Oh, oh, bohóság, tisztelt képzeletbeli közbeszólo barátom! A lapok irnak az írókról, kétségtelen, de épen ez kunfondálja meg a közönséget. Mert a lapokat is magyarok írják, minél fogva az ő szemük se más, egyik kicsinyit, másik nagyit. Hiszen ki ne olvasott volna már például az országházból ily fajta tudósítást, kivált régebben: „Apponyi zürvaros felszólalása után Koleszár Mátyás tartott nagyszabású beszédet“. Az irodalom mezejéről pedig ilyen formát: „Lapunk munkatársa Kecse Izidor, a nagy író regényt ir száunkra“ vagy „Blaky Aladár nagyhirű írónk és munkatársunk lefordította a nemzeti színház számára Paillonon egyik esinosabb darabját“ stb. A dolog magyarzata pedig az, hogy a lapok és közönség épen meg-

fordított módon nézdelődnek a szent berkekben: a közönség kicsinyítő, a lap nagyító szemmel látja a maga íróit, — a mi csak fokozza a zavart.

Hogyan lehet az, — kombinálja a közönség — mikor az egész világon alig van egy két nagy író, itt Magyarországon egyszerre negyven legyen? És ha negyven nagy író van, okvetlenül legalább ugyanannyi nagy műnek is kell lennie, de nincs. Hát hová lettek ezek a munkák? . . . Bele lehet ebbe bolondulni.

Ezért van a közönség megkonfundálva és nem hisz már végül se a lapjainak, se saját magának. Se irodalmi dolgokban, sem másban.

Annyira nem jár a maga lábán, hogy még a mustot sem azért tartja édesnek, mert annak érzi, hanem mert a darázs döszöl benne. Így okosodik: „A must bizonyosan édes, mert ha nem volna édes, nem menne rá a darázs“.

Szakasztott így van az írókkal. Ha valamit a német lefordít és tetszik a németnek, hát akkor neki is tetszik. Azelőtt is olvasta esetleg, de nem tetszett, mert még nem mondott a német semmit. Tetszik neki, de még el-elfogja a kétely, mert a saját írójáról van szó.

Néhány hónap előtt egy kis történetkét kolportáltak a képviselőházi folyosón, egy gróf képviselővel történt, én csak passive szerepelek benne. A gróf neje magyar születési báróleány, ho szas láb-fájás miatt ki nem mozdulhatván szobából, gyorsan kiolvasta londoni szállítója legutolsó könyvküldeményét s megkérte az urat, hogy új sriet rendeljen.

— Milyen könyveket parancsol? — kérdezte a férj, a levélíráshoz fogva.

— Angolt, kedves barátom, angolt.

— Kikről?

— Kiplingtől, ha van valami új tőle Crawfordtól és . . . megálljon csak, édesem! egy ismeretlen író munkája tetszett meg nekem a multkori küldeményből, de nem jut eszembe a neve.

— Conan Doyle?

— Ah menjen! Conan Doyle nem ismeretlen. Nagyon furcsa név, meg kelne nézni . . .

— Megkérhetem a könyvek közt, de ehhez mindenekelőtt a könyv címe kellene. Nem emlékszem rá?

— Oh hogye! „St. Peters Umbrella.“

A gróf kotorászik a szomszédszobájában a kiolvasott könyvek közt, aztán nagy nevetve jön be.

— Hisz az Mikszáth!

— Igen, igen.

m. kir. közigazgatási bíróság 516/1909. K. számú határozata.)

* A főszolgabíró és a nép.

Az új év elején életbelépő vármegyei ügyviteli szabályok rendelete szerint a főszolgabíró a vármegye közönsége által rendszerezett tárgyalási napokon, ilyenek nem létében pedig havonként legalább egyszer, bizonyos előre meghatározott s a közönség tudomására hozott napokon járásan a szomszédos községek részéről is könnyen elérhető, nagyobb községeiben megjelenni köteles s itt a panaszok és kérelmek meghallgatása, az esetleges felvilágosítások megadása, a kihallgatások és vizsgálatok foganatosítása, valamint a szükséges intézkedések közvetlen megtétele végett tárgyalási napokat tart. A sorrend megállapításánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a tárgyalási napok felváltva, a járás különböző vidékén tartassanak. A nem közérdekű szóbeli panaszoknál első sorban az egyszerű létesítést kell megkísérteni s csak ha ez nem sikerül, kell a panaszról jegyzőkönyvet felvenni. Hasonlóképpen intézkedik a községi és körjegyzői ügyviteli szabályzat, amennyiben a jegyző a panaszok meghallgatása végett hasonlóképpen előre megállapított látogatási napokon személyesen megjelenni tartozik a körzetéhez tartozó községekben.

* **Udvariasság a közigazgatásban.** A vármegyék számára kidolgozott ügyviteli szabályzat eltérő a hosszu, cikornyás, felesleges czímzéseket s egyáltalán mellőzi a felesleges udvariassági szóhasználatokat, p. o. „Van szerencsém”, stb. Ezután csak ilyen czímzések és megszólítások lesznek a hivatalos iratokon: „Belügyminiszter ur! Jelentem, stb.” Ellenben az új ügyviteli szabályzat szigoruan meghagyja a tisztviselőknél, hogy a felekkel előzékenyek, szolgálatkészek, udvariasak legyenek. Kérdésközlés esetén a feleket felvilágosítással, értesítéssel ellátni tartoznak. Vagy ha ez nem áll hatáskörükben, a feleket utbaigazítással ellátni kötelesek. Ez a felekkel való udvarias bánásmód felgyelmi vétség, terhe mellett, különös szigorúsággal meg van hagyva a községi és körjegyzőknek, kiket a köznépek legközelebb talál ügyes bajos dolgaiban.

A baja-báttaszéki áthidalás ügye a képviselőházban.

Egy Béla. Baranya-vármegyei képviselő a képviselőházban szót emelt a baja-báttaszéki áthidalás. Tekintettel az ügy fontosságára, részletesen adjuk a képviselő beszédjének ide vonatkozó részét, — mivel abban vármegyénket közelről érintő dolgokat tartalmaz, — melyet azonban a fővárosi lapok csak kivonatolva közöltek. Egri beszéde így szól:

Tovább megyek a rekrimináció terén, t. Ház. Építettünk 40 millió koronát meghaladó költséggel egy fényes, egy díszes, de célszerűtlen és egészségellenes bizonyult hajtókat, amely csak arra jó, hogy megbámtassék. De nincsen t. képviselőház, pár milliónk arra, hogy egy olyan nagyfontosságú vasúti hidat, mint a milyen a baja—báttaszéki vasúti hid, felépítsünk, amely hidnak a felépítése az ország egyharmad részének áll érdekében, a mely hidnak felépítése magának Fiumének is nagyfokú érdeke. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.) E hid felépítésének szükségét belátta már maga nagy Széchenyink is, de belátta az 1872. évi országgyűlés is, a mely a hidnak felépítését engedélyezte, de a melynek felépítésében megint csak az osztrákok miatt szenvedtünk rövidséget. (Ugy van! a szélső baloldalon), mert az 1873-ban bekövetkezett bécsi krach folytán beállott pénzügyi válság miatt a hid felépítése lehetetlenné vált. És mi történt akkor, t. képviselőház, amidőn harmincz esztendő múlva az én igen t. képviselőársaim és barátom Reich Aladár megmerészelté interpellálni a kereskedelmi miniszter urat? Akkor a t. kereskedelmi miniszter azt mondja, hogy a baja—báttaszéki hidnak a felépítése Bajánok lokális érdeke (Ellenmondások a szélső baloldalon.)

Lengyel Zoltán: Meg kell kérdeznünk az országos magyar gazdasági egyesületet! Egy Béla: T. képviselőház! Megdöntetlen számadatokkal fogom, t. képviselőház, kimutatni azt, hogy a t. miniszterelnök ur tévedett abban, hogy ennek a hidnak a létesítése Bajánok lokális érdeke, számításom kiindulási pontjául nem fogok Erdélybe menni, amelynek szintén érdeke van ebben, hanem közel maradok Szegednél és számításom alapjául kihozom azt, hogy aki Szegedről Fiuméba akar menni Budapestet át, ennek 792 kilométernyi utat, ha pedig Ujvidéket át akar Fiuméba jutni, akkor 796 kilométer utat kell megtennie. Míg ha a baja-báttaszéki hid felépítették és ha csak a létező vasutakkal kapcsolatik is össze, már akkor 174 kilométerrel rövidebb utat kell megtenni, hogy az ember Szegedről Fiuméba jusson, nem is számítva itt azon óriási előnyt, amelyet az időben és pénzben való megtakarítás eredményez. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Közudomási dolog, hogy Bács-Bodrogmegye oly szegény fűtő anyagban, hogy a szegényebb sorú nép szárított trágyával, tőzeggel és szalmával kénytelen fűteni, daczára annak, hogy közvetlen szomszédságában van Baranyavármegye az ő óriási szénbányáival és erdeivel. (Ugy van! Mozgás a szélső baloldalon) és nincs kivételük kelet felé, mert a vasúti összeköttetés oly hosszú oly drága, hogy azt az ember megfizetni képtelen Ugy! van Ugy van! a szélső baloldalon.) Szászvárról egy vagon szén szállítása Budapest keresztlél Bácskába belee kerül 80—100 koronába és meg kell tennie 350 kilométernyi távolságot; míg ha a baja-báttaszéki hid felépül a vasutvonallal összekapcsolatik, akkor Szászvárról át Bácskába 40—45 kilométer távolságba kell csak vinni a szénét vagy fát és a szállítási ár nem tesz ki többet, mint 18—20 koronát. Ez a redlis számítás képezi alapját t. képviselőház annak, amit én most feltárok. (Egy hang a szélső baloldalon: Ugy látszik most is politikai szempontok döntenek!)

De meg egy dolog van, t. képviselő urak, amely nem arra mutat, hogy ez Bajánok lokális érdeke és az, hogy a Mohácsnál szemben levő Margita szigeten 700.00 katasztrális föld áll művelés alatt,

amelyből Baranya vármegyét 50.000 katasztrális hold illeti meg, amely földeknek lakosai azonban nem lakhatnak a szigeten, hanem csak Mohácson és annak vidékén laknak. És mikor az őszi és tavaszi esőzés és a tóli jégzajlás beáll, egyáltalán teljesen megközelíthetetlen rájuk nézve ezen tulajdonokat képező ingatlan. És méltóztassék csak figyelemmel kísérni azt a statisztikát, mennyi emberlázatot követel az a jégzajlásban, vagy rossz időben való átkelés komppal a Dunán. (Ugy van! a szélső balon.)

De hát nemcsak az előbb említett szempontokból, hanem közgazdasági és közbiztonsági szempontokból is szükséges ennek a hidnak mielőbbi felépítése. (Ugy van! Ugy van! Elénk helyeslés a szélső baloldalon.) De szükséges ez még egy czéltől is, amelyet talán legelőször kellett volna említeni, mivel amint látjuk katonai államban élünk, stratégia szempontból is szükséges az, t. képviselőház.

Baria Odön: Akkor meg is lesz!

Egy Béla: Akkor meg is lesz a hid, mert a katonaság követeli és nem az a szegény 6 millió adófizető polgár, akik már évtizedek óta e hid hiányában szűkölködnek és a hid létesítését sürgetik.

Baria Odön: Elég hiba, hogy eddig nem hangoztatták a stratégiai szempontból való szükségét, mert akkor már meg lett volna. (Mozgás és zaj a szélső balon)

Egy Béla: Hát most ezt hangoztatjuk mi. (Mozgás jobbfelől. Halljuk! Halljuk! a szélső balon.) Azt mondják a rossz nyelvek, t. Ház, hogy a t. kormány azért nem épített meg a baja-báttaszéki vasúti hidat, mert van egy áramlat, a mely a hidat sokkal lejjebb, Bezdánna akarja létesíttetni s amely áramlat háta megett egy, az udvarhoz nagyon közel álló nagy uradalom tulajdonosa áll. (Mozgás a szélső baloldalon. Lukács László pénzügyminiszter tagadólaj int.) T. képviselőház! En is a t. pénzügyminiszter ur véleményét osztom, mert látom, hogy tagadólaj teget a kezével, hogy nem úgy van; én sem akarok hitelt adni ezeknek a pletykáknak, mert annyit már mégsem tételezek fel a kormányról, hogy akkor, a midőn 6 millió ember jogos érdeke, létkérdése forog szóban, magán emberek érdekeit akarná kielégíteni. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Pichler Győző: De ha az a magánember egy főherceg! (Mozgás a szélső baloldalon.)

Egy Béla: En feltételeztem a kormány részéről a jóhiszeműséget. (Mozgás a szélső baloldalon.) En tehát arra kérem a t. kormányt, (Halljuk! Halljuk!) a t. pénzügyminiszter ur már az idej költészetébe vegyen fel bizonyos meghatározott összeget ezen hid kiépítésére. (Helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter: A beruházási programba fél van véve! (Felkiáltások jobb felől: Hiszen benne volt az exozóban; Felkiáltások a szélső baloldalon: Nem hallottuk! Ha benne van akkor helyes! Elénk helyeslés a szélső baloldalon!)

Baria Ferencz: Győzött a katonaság! (Mozgás a szélső baloldalon.)

Egy Béla: Ha felvételét a közmunkaprogramba, úgy ezt tudomásul vesszük és örömmel fogom hirdetni a vármegyében is, hogy a beruházások közé felvétellett.

Lengyel Zoltán: Mégis győztünk.

amelyből Baranya vármegyét 50.000 katasztrális hold illeti meg, amely földeknek lakosai azonban nem lakhatnak a szigeten, hanem csak Mohácson és annak vidékén laknak. És mikor az őszi és tavaszi esőzés és a tóli jégzajlás beáll, egyáltalán teljesen megközelíthetetlen rájuk nézve ezen tulajdonokat képező ingatlan. És méltóztassék csak figyelemmel kísérni azt a statisztikát, mennyi emberlázatot követel az a jégzajlásban, vagy rossz időben való átkelés komppal a Dunán. (Ugy van! a szélső balon.)

De hát nemcsak az előbb említett szempontokból, hanem közgazdasági és közbiztonsági szempontokból is szükséges ennek a hidnak mielőbbi felépítése. (Ugy van! Ugy van! Elénk helyeslés a szélső baloldalon.) De szükséges ez még egy czéltől is, amelyet talán legelőször kellett volna említeni, mivel amint látjuk katonai államban élünk, stratégia szempontból is szükséges az, t. képviselőház.

Baria Odön: Akkor meg is lesz!

Egy Béla: Akkor meg is lesz a hid, mert a katonaság követeli és nem az a szegény 6 millió adófizető polgár, akik már évtizedek óta e hid hiányában szűkölködnek és a hid létesítését sürgetik.

Baria Odön: Elég hiba, hogy eddig nem hangoztatták a stratégiai szempontból való szükségét, mert akkor már meg lett volna. (Mozgás és zaj a szélső balon)

Egy Béla: Hát most ezt hangoztatjuk mi. (Mozgás jobbfelől. Halljuk! Halljuk! a szélső balon.) Azt mondják a rossz nyelvek, t. Ház, hogy a t. kormány azért nem épített meg a baja-báttaszéki vasúti hidat, mert van egy áramlat, a mely a hidat sokkal lejjebb, Bezdánna akarja létesíttetni s amely áramlat háta megett egy, az udvarhoz nagyon közel álló nagy uradalom tulajdonosa áll. (Mozgás a szélső baloldalon. Lukács László pénzügyminiszter tagadólaj int.) T. képviselőház! En is a t. pénzügyminiszter ur véleményét osztom, mert látom, hogy tagadólaj teget a kezével, hogy nem úgy van; én sem akarok hitelt adni ezeknek a pletykáknak, mert annyit már mégsem tételezek fel a kormányról, hogy akkor, a midőn 6 millió ember jogos érdeke, létkérdése forog szóban, magán emberek érdekeit akarná kielégíteni. (Mozgás a szélső baloldalon.)

Pichler Győző: De ha az a magánember egy főherceg! (Mozgás a szélső baloldalon.)

Egy Béla: En feltételeztem a kormány részéről a jóhiszeműséget. (Mozgás a szélső baloldalon.) En tehát arra kérem a t. kormányt, (Halljuk! Halljuk!) a t. pénzügyminiszter ur már az idej költészetébe vegyen fel bizonyos meghatározott összeget ezen hid kiépítésére. (Helyeslés a szélső baloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Lukács László pénzügyminiszter: A beruházási programba fél van véve! (Felkiáltások jobb felől: Hiszen benne volt az exozóban; Felkiáltások a szélső baloldalon: Nem hallottuk! Ha benne van akkor helyes! Elénk helyeslés a szélső baloldalon!)

Baria Ferencz: Győzött a katonaság! (Mozgás a szélső baloldalon.)

Egy Béla: Ha felvételét a közmunkaprogramba, úgy ezt tudomásul vesszük és örömmel fogom hirdetni a vármegyében is, hogy a beruházások közé felvétellett.

Lengyel Zoltán: Mégis győztünk.

Zombor város villamvilágítása. A villamos telep halózatához csatolandó berendezésekről.

1. § Az utcai vezetékhálózatról a házi berendezések ólom biztosítóiját, illetve főáramszámlálóját szolgáló csatlakozó vezeték elkészítését, esetleg javítását vagy megváltoztatását a városi villamtelep közérdekűnek tartja fenn.

2. §. A főelőbízottakat és áramszámlálókat csakis a városi villamtelep szállíthatja és állíthatja fel az áramszolgáltatási feltételekben megállapított szerelési díj fejében. A főelőbízottok és számlálók felállítási helyét a villamos telep választja meg, illetőleg hagyja jóvá, úgy, hogy az áramszolgáltatást mindaddig megtagadhatja, míg megfelelő száraz és hozzáférhető hely rendelkezésre nem bocsátják. A számláló az utcai vezetékhez lehetőleg közel és csakis szilárd, rázkódástól ment falra, vagy talapzatra szerelhető.

3. §. Az áramszámláló után következő házi berendezést bármely olyan vállalkozó készítheti, a kinek erre helybeli iparhatósági engedélye van. S szakképzettségét kellő módon igazolja.

A szakképzettség megállapítását a villamtelep igazgatója, a városi főmérnök s a városi főszereplőből álló bizottság teljesíti s az eredményről folyamodót értesíti.

4. §. Az engedélyes vállalkozó az általa alkalmazandó összes berendezési anyagokból, u. m. vezetékek, szigelő anyagok, kiiktatók, biztosítókból, stb. jelzéssel ellátott mintát tartozik díjtalanul a villamtelep rendelkezésére bocsátani.

A villamtelepnek joga van e mintákat árammal, vagy egyébként kipróbálni s esetleges megsérülésük esetén kártérítéssel nem tartozik.

A berendezéseknél csak villamteleptől jóváhagyott s a benyújtott mintákkal teljesen egyező anyagokat szabad alkalmazni, különben a berendezés nem fog a városi hálózathoz kapcsolhatni.

5. §. A berendező munka megkezdése előtt legalább 8 nappal terv-vázlatrajzot kell két példányban a villamtelepnek jóváhagyás végett benyújtani.

A tervrajz 1:50 1:100 léptékben rajzolva készítenődik, azon az áramfogyasztó neve és lakása és alsó jobb sarkában a kiállítás ideje kitüntetendő és a vállalkozó aláírásával ellátandók.

Rendesen minden emeletről (pince, földszint 1., 2., 3. emelet, padlás) külön tervrajz készítenődik.

A tervrajzon világosan ki kell tüntetve lenni a következő adatoknak:

a) a berendezendő épületet vagy épületrészt határoló helyiséget telkek, utcák stb. megjelölését,

b) meg kell adni, hogy a berendezendő helyiségek régi átalakított, vagy új épületben vannak-e? átalakított és új épületek teljes kiszáradásukig, „nevedes helyiségeknek” tekintendők,

c) pontos megjelölése az egyes helyiségek rendeltetésének pl. bolt, raktár, hálózatsoba, műhely, konyha, pince stb. neves, továbbá könnyen gyútható anyagokat, maró vagy robbanó gázokat és gőzöket tartalmazó helyiségek megfelelően megjelölendők,

d) meg kell adni az utcai bevezetést és a főbiztosító helyét és a főbiztosítótól a számlálókig menő fővezeték hosszát és keresztmetszetét,

e) az áramszámláló felállítási helyét,

f) az összes vezetéki helyét, keresztmetszetét és szigetelési minőségét,

g) a vezetékek fektetés módját (szigetelőkön, falban csövekben stb.),

h) a kiiktatók, átkiiktatók és biztosító helyét,

i) a lámpák, elektromotorok és egyéb áramfogyasztást,

j) az esetleg ott lévő állami táviró és távbeszélő légvezetékek helyét.

Minden tervrajzhoz egy-egy pontos kapcsolási séma melléklendő, melyben a kapcsolótábláktól való minden elágazás a vezetékek keresztmetszetét és a maximális megterhelési ampéro kitüntetésével látható legyen.

Minden tervrajzok egyúttal legegyszerűbben kiállítva, azért is azokon a vezetéket, lámpafajok, kiiktatók stb. megjelölésére csak a városi villamtelep által meg-

szabott színek és ábrák alkalmazhatók. Az anyagok minőségét és típusát mutató jelzéseknek a 4 pont értelmében deponált minták jelzéseivel azonosoknak kell lennie.

6. §. A tervezeteket a városi villamtelep beható vizsgálatnak veti alá, s ha kifogást nem talál, jóváhagyó jelzéssel látja el. Egyik jóváhagyott példány a vállalkozónak visszaadatik, a másik pedig a villamtelepnél marad. A tervezetesen esetleg kívánt változtatást a vállalkozó haladéktalanul teljesíteni tartozik.

7. §. A berendező munkát a vállalkozó csak a jóváhagyott tervrajz vétele után kezdheti meg. A változtatásokat csak a villamtelep külön engedélyére lehet eszközölni. Egyes vezetékeket azonban a helyi körülményekhez képest más uton is lehet vezetni, az eredeti vezetékekkel és szigetelő anyaggal egyenértékű módon.

A villamtelep a munka folyama közben is ellenőrizheti a szakszerű elkészítést, azért is alkalmazottjának a munka helyére mindenkor szabad bemenete van.

A felszerelt vezetékek betakarása (bevakolása stb.) előtt kell jelentést tenni a villamtelepnek, hogy módjában legyen a még el nem takart berendezést megvizsgálni, különben joga van megtagadni azon vezetékekre bekapcsolását vagy követelheti, hogy az a vállalkozó költségén újból csupaszá tétessék.

8. §. A berendezés elkészültét írásban kell a villamtelepnek bejelenteni és tőle a felülvizsgálatot, valamint a hálózathoz csatlakozást kérni.

Ugyanakkor, a mennyiben a kivitel a tervrajzotól eltérőleg fogantatott, az 5. §. kivánalmainak megfelelő két drb. pontos kiviteli tervrajz is nyújtandó be, melyek közül az egyik a felülvizsgálat megkezdése után a tulajdonosnak adatik át, a másik a villamtelepnek marad.

8. §. Az elkészült berendezés felülvizsgálatát a villamtelep alkalmazottja a vállalkozó vagy megbízottjai jelenlétében eszközölni, még pedig rendszeren a 8. §-ban körülírt tervrajz, illetve kiviteli rajzok után két héten belül.

A vizsgálat általában az egész berendezés beható megismeréséből áll. A berendezés beható megismeréséből áll. A berendezés üzemképességének meghatározására a villamtelep az összes lámpák és készülékekre egy fél óráig való bekapcsolását követelheti. A vállalkozó a felülvizsgálatról a villamtelep alkalmazottjának minden felvilágosítást megadni köteles.

10. §. Ha a berendezés rendben tártatott, akkor a villamtelep alkalmazottja a berendezést a városi hálózathoz kapcsolja és a rendszer üzemnek átadja.

Valamely berendezésnek egyes részeit is lehet kívánatra előzetes vizsgálatnak és üzembe helyezésnek alávetni, de az egész berendezés elkészültekor minden újlag szabályszerűen fog megvizsgálatni.

Valamely meglévő berendezés kibővítésénél, vagy átalakításánál ugyanazon eljárás követendő, mint az új berendezéseknél tehát az 5., 10. pontok határozata mérvadó.

11. §. A villamtelepnek joga van bármely kapcsolt berendezést időnkint ellenőrizni s e célból alkalmazottjának a házi berendezés minden részéhez hétköznapon d. e. 10 órától d. u. 6 óráig szabad hozzáférést engedendő.

Ha a fogyasztó e hozzájárulást meg nem engedné, vagy berendezésén az üzem biztonságát veszélyeztető változásokat eszközölne vagy a talált hibákat jóvá nem tételné, a berendezés a hálózathól azonnal kikapcsolható és az áramszolgáltatás a berendezés rendbe hozataláig megtagadható. Ilyen esetben az áramszolgáltatás újra megkezdése előtt utófelülvizsgálatnak van helye.

12. §. Már ezen szabályzat kibocsátása előtt meglévő villamos berendezéseknél a városi hálózathoz való kapcsolását

írásban kell kérni, s a kérvényhez 2 példány az 5. pont kivánalmainak megfelelő tervrajz is melléklendő, a villamtelep a berendezést rendszeren felülvizsgálatnak veti alá.

13. §. Ideiglenes jellegű berendezéseknél pl. építkezések felvilágítása, diszkivilágítások stb. ezen szabályzat egyes pontjaitól eltérések engedhetők meg.

14. §. Valamely berendezés ellenőrzése, felülvizsgálata és bekapcsolása által a villamtelep semmi felelősséget nem vesz magára, azonban a berendező vállalkozó megrendelőnek a felülvizsgálatról számított egy évig a berendezés jószágáért felelős, és az engedély csakis ezen feltételt mellett adható ki.

15. §. A villamteleptől s megejtendő a 9. pontban körülírt felülvizsgálat díjai a következők:

1—20 lámpával bíró berendezéseknél 10 korona, 21—50 lámpával bíró berendezéseknél 20 korona, 51—100 lámpával bíró berendezéseknél 30 korona, ezen felül 50 lámpánként 10 koronával több olyformán, hogy az összes lámpaszámnak 50 el való beosztása után fennmaradó lámpák után is a teljes 10 korona díj fizetendő.

Vegyesen izzó és ivlámpák és motorokat tartalmazó berendezésnél minden iv lámpa és motor csak egy egy lámpának vétetik. Tisztán ivlámpa berendezésnél az ivlámpák egy-egy lámpa számat tesznek.

Tisztán motor berendezéseknél a következő felülvizsgálati díjak fizetendők:

1 motorral bíró berendezésnél 10 korona minden további motorért 5 koronával több. A felülvizsgálati díjat a berendező vállalkozó tartozik e 8 pontban körülírt kiviteli rajzok benyújtása alkalmával a villamtelep pénztárába lefizetni.

A 11. §-ban körülírt utófelülvizsgálatért valamint a 12. és 13. pontban foglalt esetekben is a fentebb megszabott díjak fizetendők.

A berendezés ellenőrzéséért díj nem jár.

Hirek.

* **Áthelyezések.** Grigár Róbert kerületi börtönfőigazgató az állami fogházhoz Szegedre lett áthelyezve. — Dóza Antal zombori kir. ügyészégi foglászó — hasanló minőségre lett áthelyezve.

* **Tanítók gyűlése.** A zomborvidéki r. k. tanítók egyesület választmánya f. hó 20-án d. e. 10 órakor Zomborban, a központi fiu iskolában tartja rendszeres gyűlést. A gyűlés tárgyai: A jövő évi közgyűlés tárgysorozatának megállapítása A kidolgozandó tételek kijelölése. Esetleges indítványok.

* **Szabad lyceum előadás.** Ma, vasárnap — november 16-án délután 4 órakor, a városháza nagytermében igen érdekes előadást tart Barta Alajos mérnök. A termeszert erők és annak titiménysíroifog értékezni, mely thema bizonyára első sorban tanuló ifjúságunkat érdekelheti legjobban.

* **A városi tisztviselők fizetés emelése.** Zombor város tisztviselőinek fizetését telemelte. A közg. ülés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta. A város közönsége meghozta az áldozatát a tisztviselőért — ha ugyan nem is nagyon busában, — de a jelenlegi mostoha viszonyok között mégis megtette a mivel tisztviselőinek tartozik: biztosította némileg megélhetésüket. Most a tisztviselő karon a sor, hogy a város közönségével szemben megfeleljen a beljéi helyzetét bizalomnak. Egyébként a város adminisztrációban csakis akkor várhatunk javulást, ha a tervbe vett új szabályrendelet elkészül s az a jövő évben megejtendő tisztújítás alkalmával életbe lépni fog, — addig pedig minden marad a régi.

*** Villamosvilágítás Zomborban.** Mint előre jeleztük, a miniszterium e napokban leküldte véleményét a benyújtott ajánlatok felől. A szakvélemény az összes ajánlatok között a Ganz és Tsa világhíri hazai cégnek ajánlata emeli ki mint a legjobb és legcélszerűbbet. A villamosvilágítási bizottság e napokban tartott ülésében kimondta, hogy a gőzerőre való berendezést tartja a jelen viszonyok között a legkivitelőbbnek. A bizottság elhatározta, hogy a fenti czéggel kezdi meg tárgyalását. Kívánatos lenne, hogy a tél folyamán mindezen előmunkálatok elkészüljenek, hogy tavasszal az építkezéshez lehessen fogni, mert mulik az idő és félt, hogy még soká kell a sötétben botorkálnunk.

*** Esküvő.** Fényes esküvő volt tegnap délután Zomborban. Apatini Fernbach János, a bácskai dzsentri ifjúság kedvelt „Hanzija” esküdtött örök hűségét Lebach Miczának, Lebach K. nagybirtokos leányának. Esketési tanúk voltak: Fernbach Bálint és Lebach K. A násznép a Fernbach és Lebach család díszes fogatokon hajtattott a templomhoz, melyet díszes közönség zsufolással megtöltött. A polgári esketést Hauke Imre, polgármester végezte, — diszmagyarban.

*** Színházi hír.** Beregi Oszkár, a budapesti Nemzetiszínháznak kiváló hősszerelmese, e hó vége felé fog lépni színházunkban. A három estére tervezett vendégszerelés alatt a fényes tehetségtű művész legjobb szerepeiben (Romeó, Kísértetek, Fedora, esetleg Vörös talár) mutatkoznék be.

*** Színházi heti műsor.** Hétfő — Gésák operette. Kedd — Lotti ezredesi, operette. Szerda — A zsába, boházat. Csütörtök — Sütőt pont, szimf. Péntek — Az „Izé”, operette. Szombaton — Hangverseny és Tarka Szinpad.

*** Filharmonikusok közgyűlése.** A zombori filharmonikusok választmányja; — folytatódagos közgyűlését ma vasárnap délután 4 órakor tartja a saját helyiségében.

*** Katalin-bál.** A zombori iparos ifjak önképző köre, — jövő vasárnap, — nov. 23-án Katalin-bált rendez a Szemes féle vendéglő káfé helyiségében. A zártkörű bált megelőzőleg humoros felolvasás és szavalat lesz.

*** Terjed a trachoma.** A vármegye alispánja felhívást bocsajtott ki a községek előljáróságaihoz, hogy mivel a megye területén a trachoma szembetegség nem hogy csökkenne, hanem inkább növekedik; ennek folytán utasítja az előljárókat, hogy a város területén előfordult összes trachoma betegekéről neki december hó végéig tüzetes jelentést tegyenek.

*** Tanárok — a főispánhoz.** A zentai tanárok panaszaikkal sehogy sem bírtak célt érni. Végre Latinovits Pál főispánhoz fordultak sérelmek orvoslása végett. A főispán közvetítésének meg is volt a jó eredménye, a miért is most a tanárok feliratban köszönték meg a főispánnak szives látogatását.

*** A közönség köréből.** Az új ártély kut a honvéd laktányával szemben oly hanyag állapotban van, hogy a környékbeli lakók a sok gödrök, töcsák és homok sáncozok miatt csak életveszély között közelítheti meg a primitív alkotmányu kutat. S minthogy a viznek csak egy kifolyása van, szakszerű valóságos csatákat kell vívni, hogy egy kis ivóvízhez juthassunk. A város tisztelt tanácsának figyelmeztetést hívjuk fel a vizszá állapotokra, kérvény melőbbi orvoslást. Több bezdáni úti lakos.

*** Világjáró újságíró** járt esztőtökön szerkesztőségünkben. Garon Emilnek hívják, Párisból 1900. december 19-én indult el. A földközi gyalogutját 1905-ben kell végeznie. Eddig már bejárta Svájcot, Olaszországot, Egyiptomot, Kis-Azsiát, a Balkán-félszigetet és most Budapestre tart. Az utiköltsége utitűlmenyéiről tartott felolvasásokból szerzi meg. Garon Emil a párisi Petit Journal tudósítója.

*** Tejszínzállítási vasuti kedvezmény.** A kereskedelmi miniszter hazai vasuti állomásokról Temesvárra, Dombóvárra, Veszprémre, Szabadkára és Újvidékre az ottani vajtermelési központok címére a tejszövetkezetek által gyorsárúként szállítandó tejszínküldeményekre a Magyar Államvasutak, a baja—zombor—újvidéki, dunántúli és győr—veszprém—dombóvári helyfördéki vasutakon a II. teherdarabú osztály díjtételének alkalmazását engedélyezte, ami a központokhoz csatlakozó szövetkezetek részére mintegy 30 százalékos díjkedvezményt jelent. A kereskedelmi miniszter ez intézkedése újabb biztosítéka a tejszövetkezetek fejlődésének.

*** Tartalékos tisztek tömege lemondása.** A Nessi-ügy mind szélesebb hullámokat ver. Már a tartalékos tisztek is megmozdultak és olyan aktuálisan készülnek megadni a választ a katonai hatóság eljárására, mely nálunk igazán riórkítja páriát. A budapesti tartalékos tisztek körében ugyanis egy végrehajtó-bizottság alakult, mely mozgalmat indított abban az irányban, hogy a tartalékos tisztek a Nessi-ügy fejleményeire való tekintettel együttesen mondjanak le rangjukról. A bizottság felhívást tett közzé, melyben az ügyben gyűlést tartottak. A felhívás egyszerűen ismerteti a mai értekezleten elterjesztendő indítványt és a következő kötelező nyilatkozattal végződik: „Én alulrott polgári (és katonai) becsületemre kötelezem magamat, hogy el fogom fogadni a mai nagy értekezleten előterjesztendő indítványt, mely szerint katonai tartalékos tiszti rangunkról lemondunk.” Az ível eddig mintegy 300 tartalékos tiszti irta alá.

*** A bácsmegei telefon ügye** — mint értesülünk — immár a megvalósulás stádiumához közele. A Grósz újjáélt nagykereskedő állat megpendített és Latinovits Géza orsz. képviselő által lelkesen támogatott esz. el. Ladinovits Pál főispán magavá tette, amennyiben az ügy tanulmányozásához szükséges aktákat beszerzte. A telefon ügye a legközelebbi megyei közgyűlés tárgyszorozatában már fel is lesz véve. A távbeszélőhálózat létesítéséhez szükséges összegét — mint halljuk — a megyei utalvány terhére felveendő kölcsönképpen fogják előteremteni. Az építkezési költséghez a kereskedelmi miniszterium is hozzájárul.

*** Jubileumi zárandoklat Lorettón át Rómába.** O Szentsége XIII., Leo pápa 50 éves bibornoki jubileuma alkalmából. Vezető: Főtisztelendő Péter Angelicus a cavagliai „Szent István” magyar intézet igazgatója. Indulás Budapestről: 1902. december hó 10-én. Visszaérkezés Budapestre: 1902. december hó 22-én. Utirány: Budapest—Fiume—Ancona—LORETO—Róma—Ancona—Fiume Budapest. Részvételi árak: Hajó I. oszt., vasut II. oszt., 140 korona „III.” „III.” „80” 7 napi szállással Rómába a vezető költségét beleszámítva. Jelentkezni kell december hó 6-ig főtisztelendő Hebrony Kálmán s. lelkész urnál Jászberény (Jász Nagy Kun Szolnok megyé) akár személyesen akár levélileg, kinek egyttal a teljes részvételi összeg posta-utalványon a jelentkezőssel egyidejűleg beküldendő. Ugyanott program is kapható. Lorettóban 1 napot, Rómában 7 napot tölt a társaság, mely idő alatt a sz. bucsu elnyerése céljából a 4 főtempelomot látogatja meg s szakszerű vezetéssel

mellett Róma többi látványait is megszemléli. A résztvevni szándékozók kéretnek a kitűzött határidőig okvetlen jelentkezni, mert elkésztett jelentések csak zavart okoznak s hogy ez elő ne forduljon, vissza lesznek utasítva.

(Tudomásul. A n. é. közönségen tudomására hozzuk, hogy a Weidinger S. és Zs. czégnél Zombor részére az árudát átruháztuk. . . The Istem Household Dye Co. London & Bradford. General Agentur für Osterreich-Ungarn Kraus & Co Wien, VI. Millergasse 52.

Ösztöndíj. A cs. és kir. 4. hadtestparancsnokság folyó hó 3-án kelt 7078. sz. rendeletével a magyarországi biboros primás alapítvány megürsedett helyének betöltése végett a következő pályázati hirdetményt tette közzé: I. Ezen alapítvány elnyerése, melynek évenkénti alapítványi díja 16 korona (tizenhat) 80 fillér és a mellyel az illető igény jogosult egyszer lesz jutalmazva, katonák, (az örömszeri rangtól lefelé) szegény arvai pályázhatnak 2. Pályázó folyamodványát egy szegénység, valamint egy orvosi bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb f. é. december hó 15-ig az itteni hadkiegészítő parancsnoksághoz nyújtsa be.

*** Elfogott lóköltő.** A csendőrség a napokban fogta el Mészáros Fekete Péter hírhedt csantavéri lóköltőt, ki most néhány suba ellopásával próbált szerencsét, de rajta vették. A szegedi csillag börtönbe internálták, meg még igen sok bűn van a rovására.

*** A zentai hadügyben.** Zenta város ellen megindított pert a panaszos czég — Ghehrer és társa — visszavonta. Ezt Szárics Bertalan városi főügyész a legutóbbi tanácsülésen bejelentette.

*** Damjanics dohányzacskója.** Érdekes ereklével gyarapodott a szabadkai múzeum. Egy szabadkai urnó, — mint írják — odaajándékozta Damjanics Jánosnak, a nagy szabadsághősnek selyemből készült és vert csipkével fűdött dohányzacskóját, amelyet az aradi gyaşznap előtt a vértanútól kapott emlékül.

† Halálózás. Özv. Schossberger Jakaból szül. Fellner Julia bajmoki lakos f. hó 11-én este Bajmokon elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett.

*** A magyarországi malomtulajdonosok országos egyesülete** a lelkölvő Zsarkó Ferencz melykuti gözmalomtulajdonost választották meg. Ennek a tisztségnek nagy súlyt kölcsönöz az a körülmény, hogy az egyesület, melynek elnöke Vörös László nyug. államtitkár, több ezer tagból áll.

*** Gazdasági iskola Ó-Becsen.** A földmiv. miniszter értesítette a megye intéző körét, hogy Ó-Becsen a tél folyamán gazdasági iskolát létesít.

*** Kishegyesi csata.** Nem a 48/49 évi szabadságharczi csatát értjük, f. hó 14-én megtartott községi képviselői választó ütközetet, — melyen a jegyző pártja az egész vonalon győzött. Ha pedig Kishegyesen a jegyző támogatott párt győz, akkor a „Bácskai Hírlap” bizony neki ront a mi főispánunknak. Így volt most is. Tegnap számában a főispán egy évi működését szatírával bírálta, — s ott találjuk a lap másik oldalán csakugyan a kis-hegyesi vereséget, hol az I. kerületben négy, míg a II. kerületben harmincz szavazattöbbséggel buktatták el a Szabadkáról dirigált ellenzéket.

(Török A. és társa Budapestben. Ha szemlét tartunk a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték különböző felarúslói között, önkénytelenül feltűnik a Török-bankház. Ez a czég ugyanis a llandóan azt hirdeti, hogy Ma-

gyarország legnagyobb osztlálysorsjegyüzlete. Ennél fogva előléltük, hogy ily irányban tudakozódunk és érdeklődésünk folytán teljesen és egészen megbizonyosodott, hogy ezen czég valóban a legnagyobb osztlálysorsjáték-üzlet és a legtöbb sorsjegyet forgalmazta. A mi nem is csuda, mert ritkán ért egy czég ahhoz, hogy játszó vevőinek kegyét úgy megnyerje, mint Török A. és Társa. Ezen czég vevőkre folyton nagyobboldott és az állandó tejeszkedés alapján a Teréz-körut 46. sz. alatti iözületén kívül még Váci-körut 4. Muzeum-körut 11., Erzsébet-54. sz. alatti főközleleti is vannak. A számlátan önként beérkezett hála nyilatkozat a szigonan pontos és előzékeny üzletvezetésről tesz tanúságot s csakis ez tette lehetővé, hogy e czég a m. kir. szabad. osztlálysorsjáték igazgatóságától hízelt elismerésben részesült. A négy különböző kerületben levő üzletben minden ügy a legpontosabb kereskedelmi szabályok szerint intéződik el. Ennél fogva indíttatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházán, melyben már nagyon sok és nagy nyeresémet nyertek mindenkinek a legmelegebben ajánlani. Tervezet szerint az I. osztlálysors husása már a legközelebbi csütörtökön és pénteken lesz, november 20 és 21-én. A sorsjegyek árai daczára annak, hogy a tervezet tetemesen javult és nagyobb nyereseményeket tüntet fel a régiek maradtak, például $\frac{1}{8}$ — 1:50 korona; $\frac{1}{4}$ — 3 korona; $\frac{1}{2}$ — 6 korona; $\frac{1}{1}$ — 12 korona; A ki tehát az osztlálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizálommal Török A. és Társa bankházához Budapesten.

Szinbáz.

A páholy.

A szerdára hirdetett Thurán Anna helyett ment másodsor, jelentősen megváltoztatott szerep osztással. A rögtönzött előadás iránti bizalmatlanságunkat még Monory, (Lipőczy) fellépte sem tudta eloszlatni. Agotai (Csuz) Papi alaposan kihasználta ugyan a szoknya szerep komikumát, más tekintetben azonban ő is a konvencionális hangulat alatt állott, mely az egész előadást jellemezte. Kresz Irma, szerepével Soltész Ferike próbálkozott meg. Mind a három szereplő iránti kíméletből tartózkodni óhajtok az összehasonlításoktól.

Thurán Anna.

Csodálkozunk, hogy Bartók Lajosnak nagyszabású történelmi drámáját két főszereplő, — és mint az előadás során ki-tűnt, két pótolhatatlan főszereplő betegsége daczára Monory színre merte hozatni. Kresz Irma helyett Soltész F., mint Borbála, Gabányi helyett pedig Baróti, mint Konstil lépett fel. Eltekintve a szerepmentudás megbocsájtathatlan hibájától, melyben különben 1—2 kivétellel valamennyi szereplő leledzett, eléggé merésznek mondható kísérletükben több volt a vállalkozási kedv, mint a kivételhez szükséges erő és képesség. Az előadás pongyolasága éles ellentétben állott a versben megírt dráma rapszodikus stílusával és csaknem bántó volt, hogy a leghatásosabb mondások éle, a monoton, sok helyen kapkodó és bizonytalan deklamációban elvészett. Dicséretes kivétel volt Mezey erőteljes, gondolat megjászott Thurán Ausztinja és Kondrát Ilona Annája, aki lelkiismeretesen és fényes intelligenciával dolgozta ki ezt a szerepet; ő volt az egyedüli, aki csonkittatlanul, folyékonyan és szépen adta vissza Bartók Lajos, költői nyelvét. Somlay több szereptudással elismerésünket vívta volna ki, mert Velitorisz Henrikje nem nélkülözte a hűv és érzés dicsérendő tulajdonságait. Hibás fölfogással, de nagy hatással szavalt Bozóky, amit a többi mellékalakról nem lehet elmondani.

Az órnagy ur.

Bemutatója után többfelől beszéltek róla. Némelyek szerint nem is olyan

rossz, mások szerint nem is olyan jó. Az igazság egyébként az, hogy azért a szellemességit, mely elvégre is a darab-tól el nem vitatható, végig kell hallgatnunk olyan kifejezéseket, és látnunk olyan helyzeteket, melyek a jóízűléssel meglehetősen hadilábon állanak és amelyekért a hírhedt bohózatban valósgos hajhászat indult. Nagyobb hiba az, hogy ezeket az éppenséggel nem kétértelműnek mondható dolgokat nem valami nagy discretióval kezelik a szereplők — nőtagjai. A pénteki második előadásról szinte tüntetészerűen távol maradt a közönség, ami azonban nem akadályozta a szereplőket, hogy a multkori lányla, sok tekintetben kifogásolható előadás helyett, gondos összevágó és mindenekeltől izlésegesb játékot ne nyújtsanak. Jó példával járt elől Agotai, mint Laburdette, Somlay, mint Champeaux és Ungváry, mint Muztigiton. Betegsége után örömmel láttuk viszont Kresz Irmát, mint kecses Dingois-nét. Sok, azaz inkább túlsok érénséggel és pikantériával játszott Keleti Juliska. Jó volt Mezey, Gabányi, Latabárnó és Kondrát Ilona is. —r.

Csarnok.

Márton-nap.

Kedden Márton napja volt, napja egyuttal a boroknak és ludaknak, mert aki egy kisé járatos a közhazsnú tudományok tág meséjén, az tudja, hogy a rámpásból Márton napján lesz bor, valamiképpen a libából lúd ugyan csak e napon lesz.

Persze kifogásolható szemmel nem láthatni, miképen történik ez átváltozás, ahhoz más érzékek kellene, és főképpen szükséges egy jóbarát, akit a sorsa e nap hősevé tesz, aminő szükséges jóbarát volt tegnap ami kedves házigaádzánk, kit szintén Mártonnak tett meg az ő sorsa meg a keresz tatája.

Nagy öröm ez a pedagógia körében, közöttünk, akik nagyon jól tudunk örülni mindennek, hisz minden arra indit, ami közlöttünk, mellettünk, felettünk vagy, hogy szívünket mindig színörömmel tart-suk töltve. Ha aztán ép Marci barátunk névnapja következik el, kinek tüdejét irigyeljük, jó baráti mivoltát nagyrabecstül-jük, erős és a maga helyén alkalmazott argumentumai előtt mindenkor meghaj-lunk, és akinek galambindulati szeretetét a maga teljességében birjuk: no, akkor a mi örömünk a megfelelő hatványra emel-kedik.

És aminő naiv emberek legtöbbnyire az iskolamesterek, olyan egymás iránt az ő vonzalmuknak a megnyilatkozása is.

Előkerül ilyenkor a fűzfakoboz és ékes rigmusokban adódik tudtára az ünnepelt-nek, ami a szivekben motoz.

Tegnap is, amikor a tesület bűnyója volt az ünnepelt, a rendes szokás szerint történt minden. Bűnyó, mondom. No igen, olyan bűnyó, aminő sváb a Szepi, aminő eseh a Zsiga, albán az Albó bácsi, szász a Náci, akik a kún Karcsival és velem, a magyarral együtt, egyformán munkálkodunk, és biztatjuk fáradahtatlanul a jövő reménysegeit, hogy egyszer majd ez a mi szép magyar hazánk fényre derül, és evégett szólaltat-juk buzgó imádságra az apró nép ajakát eképpen: „Isten, áld meg a magyart!” Nos, ez az összetartó és együttműködő

nemzetiség bevonult a Vitéz-utczába, amely utca azért lett bizonyára a rég megboldogult Vitéz tanfelügyelőről elnevezve, mert előre tudták róla, hogy sok tanító fog benne lakni. Mivel, hogy lakik is.

Marczink is, akinek az arcán nem volt egy darab hely sem, amelyre nem helyezkedett volna a boldogság rendes hírnöke: a mosolygás, — láttára a diszes seregnek.

Szepi megköszöri a torkát s készül kiutalványozni a „több ezer esztendő”.

— Csak kurez und dick! vág közebe Marci nagy lojalitással nyitván száját „sváb” beszédre és Szepi boszantására s — mivel örömben az ő szavai csupa dallam, édes pengés volt, hát „papamorgó”-val fürmedt ránk, hogy a sok beszédnek elejét vegye. De a koboz ennek daczára megszólalt:

Tisztevelve szeretett kebelbelink! Márton! Libatoll pennámat a tentába mártom, S pocták dolgába ime, magam ártom . . .
 . . . Hozza helyre a sors, amit nekem kárt tön. Sorsjegyed húzzák ki egy milljóval Marci! Ne legyenek szűdnék a bánatnál harci! Forduljanak feléd jölet, öröm arzi . . .
 Kivánságom igaz . . . hapei . . . hapei . . . hapei!!!
 Az asztalon termett egyserre a tál. A szives háziasszony ellenállhatatlanná tette édes kínálásával a piruló sültet, — és jó-étvágygyal fogtunk a Márton lúdjának elfogyasztásához.

S miközben dicséző szavakkal emlékeztünk meg a néhai libáról, a háziasszony bizalmasan megsúgá, hogy családunk.

No persze hogy nem liba, — szól Pali — mert tudjátok meg, hogy a liba a mai napon lúddá tététtet s a rámpás bor lesz.

— Azaz, jobban mondva, — jegyzi meg a háziasszony, — nem a liba tététtet lúddá, hanem a — kácsa, mivel ez itt előttünk kácsa.

Az öregek asztalán megmozdult a pohár s az ifjak buzdulva a példán, töltöttek a rámpásból, vagyis az új „borból.”

— Éljen az ünnepelt, — és összeszendült a pohár. Néma csend lett, melyet Zsiga felszisszenése szakasztott meg, két rét görbülve húzta ki bicskáját a zsebéből; nyitva volt két ága.

— Nézzétek, mit tett a bor a bicskával! kinyitotta és majd keresztül szúrta az oldalamat.

— No Zsiga, — enyelgett a sikerült viccz után a szepi, — vigyázz ne feledd a bicskádát kivenni a zsebedből — otthon.

És megindult a pajtáskodás; — igaz, kimondtuk a borra, hogy csak rámpás, ánde amint fogyott, azonképpen oldódott meg a szó a nyelveken, sőt annyira megoldódott, hogy mikor az ünnepély végén az utolsó szónok fölállt, úgy hangzottak a megoldott szavak:

A közönségtől kurez und dick! Szóim Marciit illetik . . .
 De nem tudom mondani, mit akarok mondani . . .
 Isten tartsa, mondjuk itt, — ext. . . őt . . . a Ma — Ma — Marciit . . .
 Nyét bűnyó, német, cseh örömben . . .
 a sziveben megökökrekrökítse . . .
 Mert hiába, Márton-napján a libából lúd és a rámpásból mégis csak bor lesz.
 Lévi.

A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Ervényes 1902. évi október 1-től. — Giltig vom 1ten Oktober 1902.

Oda										Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrád.										Vissza	
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	ind.	é. r.	é. r.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	lv. sz.	sz.					
11.20	7.40		2.40	3.25	10.20					11.20	7.05	10.05	1.05	6.40							
2.44	12.33		5.47	8.23	4.05					é. r.	11.50	5.20	9.46	1.56							
2.51	1.22	4.10	5.56		5.30					ind.	7.57			1.21							
	1.51	4.45			5.59					é. r.	7.52	10.48	7.34	9.34	1.21						
	2.18	5.18	6.27		6.28							10.16	6.59		1.56	6.14					
	2.44	5.45	6.42		6.54							9.52	6.31	9.02	1.23	5.17					
	3.05	6.10	6.56		7.16							9.22	6.02	8.46	12.06						
	3.26	6.44			7.38							9.01	5.39	8.33	11.48						
	3.44	7.05			8.07							8.36	5.11		11.29						
4.23	4.06	7.30	7.41		8.29					é. r.		8.16	4.50		11.13						
										ind.	6.18	7.51	4.24	7.50	10.52						

Oda					Szabadka — O-Becse.					Vissza				
V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.
5.10	1.30				8.54	5.25				8.27	4.68			
5.38	1.58				7.01	3.40				5.51	2.19			
7.00	4.50				5.30	2.02				5.04	1.37			
8.19	5.27				4.35	1.10								
8.35	5.42													
8.55	6.02													
9.21	6.28													

Oda					Szeged-Rókus — Zenta.					Vissza				
V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.
4.15	2.00				9.32	5.40				9.09	5.18			
4.40	2.22				8.50	5.09				8.38	4.49			
4.58	2.43				8.20	4.31				8.06	4.17			
5.01	2.59				7.37	3.53				7.10	3.28			
5.20	3.00													
5.43	3.32													
6.05	3.54													
6.30	4.19													

Oda					Szabadka — Baja.					Vissza				
SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.
4.50	1.47	6.43			9.37	12.43	10.28			9.04	12.10	9.52		
5.29	2.22	7.18			8.42	11.48	9.23			8.27	11.33	9.02		
6.10	2.54	7.50			8.02	11.08	8.34			8.02	11.08	8.34		
6.16	3.00	7.56			7.25	10.32	7.43							
6.45	3.26	8.25												
7.24	4.00	8.59												

Oda					Baja — Ujvidék.					Vissza				
V. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	SZ. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	V. V.	SZ. V.	SZ. V.	ind.	é. r.
4.00	1.15	1.15			9.15	6.50	6.50			6.37	5.10	5.10		
4.11	1.25	1.25			9.08	6.42	6.42			7.00	5.38	5.38		
4.25	1.38	1.38			8.53	6.26	6.26			7.05	5.50	5.50		
4.51	2.01	2.01			8.32	6.00	6.00			7.31	6.24	6.24		
5.09	2.16	2.16			8.17	5.35	5.35			7.42	6.38	6.38		
5.37	2.39	2.39			8.00	5.12	5.12			7.57	7.00	7.00		
5.56	2.56	2.56			7.36	4.40	4.40			8.11	7.18	7.18		
6.15	3.14	3.14			7.15	4.16	4.16			8.24	7.34	7.34		
6.2g	3.23	3.23			7.05	4.05	4.05			8.37	7.50	7.50		
2.35	6.51	3.51			6.20	11.20	7.00							
2.31	6.57	3.57			6.13	11.13	6.52							
2.41	7.07	4.07			6.04	11.04	6.41							
2.50	7.16	4.16			5.56	10.56	6.32							
3.06	7.30	4.30			5.42	10.42	6.15							
3.35	7.49	4.49			5.27	10.28	5.51							
4.05	8.10	5.12			5.02	10.02	5.21							
4.46	8.35	5.37			4.43	9.45	4.43							
5.00	8.49	5.51			4.22	9.25	4.10							
5.40	9.16	6.09			4.05	9.07	3.29							
5.54	9.30	6.23			3.50	8.55	3.14							
6.16	9.45	6.38			3.39	8.44	3.00							
6.50	10.10	7.03			3.10	8.16	2.20							
7.13	10.31	7.25			2.45	7.55	1.40							

Oda					Szeged-Rókus — Szabadka.					Vissza				
sz. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegy. v.	ind.	SZEGED-ROKUS	é. r.	vegy. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	
3.05	8.10	11.45	4.30	8.43		7.01	10.46	3.84	7.35					
3.22	8.27	12.01	4.46	9.09		6.42	10.31	3.99	7.11					
3.35	8.42	12.15	5.01	9.36		6.25	10.18	3.55	6.58					
3.50	8.55	12.28	5.14	9.57		5.58	10.05	3.39	6.45					
4.05	9.08	12.41	5.29	10.17		5.42	9.53	3.24	6.34					
4.17	9.19	12.53	5.40	10.35		5.25	9.40	3.10	6.20					

Oda					Szabadka — Dálja.					Vissza				
V. V.	SZ. V.	gy. v.	SZ. V.	é. r.	SZ. V.	gy. v.	SZ. V.	é. r.	SZ. V.	gy. v.	SZ. V.	V. V.		
5.00	2.02	6.10	6.25		6.50	9.24	6.50	9.24	12.59	10.24				
5.25	2.26		6.56		6.17		6.17		12.37	9.58				
5.45	2.46	6.41	7.23		5.53	8.54	5.53	8.54	12.20	9.40				
6.16	3.17	7.05	8.05		5.02	8.28	5.02	8.28	11.44	8.59				
6.40	3.41	7.21	8.27		4.40	8.17	4.40	8.17	11.27	8.40				
7.03	4.02	7.37				7.56		7.56	10.58	8.04				
7.17	4.16	7.47				7.46		7.46	10.42	7.48				
7.29	4.23	7.57				7.37		7.37	10.30	7.30				
9.23	5.25	8.42				6.57		6.57	9.22	5.58				
9.35	5.37	8.52				6.46		6.46	9.10	5.45				

Oda					O-Becse — Ujvidék.					Vissza				
SZ. V.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	SZ. V.	V. V.	SZ. V.		
4.40	9.50	4.25			6.55	12.43	6.55	12.43	7.44					
5.05	10.21	4.49			6.33	12.16	6.33	12.16	7.22					
5.27	10.48	5.10			6.15	11.47	6.15	11.47	7.03					
5.49	11.22	5.32			5.50	11.13	5.50	11.13	6.37					
6.04	11.45	5.47			5.31	10.44	5.31	10.44	6.21					
6.30	12.24	6.11			5.14	10.20	5.14	10.20	6.04					
6.39	12.36	6.20			4.58	9.50	4.58	9.50	5.45					
6.53	12.53	6.34			4.43	9.31	4.43	9.31	5.31					
7.01	1.07	6.35			4.40	9.24	4.40	9.24	5.23					
7.25	1.35	7.00			4.15	8.55	4.15	8.55	5.00					

Oda					Ujvidék — Vaskapu — Titel.					Vissza				
SZ. V.	V. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.	V. V.	SZ. V.	ind.	é. r.	é. r.
6.37	5.10				6.00	3.01				5.33	2.38			
7.00	5.38				5.28	2.33				5.06	2.16			
7.05	5.50				4.43	1.56				4.25	1.41			
7.31	6.24				4.04	1.26				3.45	1.14			
7.42	6.38				3.32	1.00								

Nyílttér.)

„Angol királyné szálloda“

BUDAPEST.

Deák Ferencz-utca 1. szám.

(Tulajdonos: Palkovits Ede.)

Elsőrangú szálloda. — Legelegánsabb, legmodernebb komforttal berendezve. — Lift. — Villamos világítás. — Fürdők a szállodában. — Étkező-termek. — Kávéház. — Legolcsóbb árak.

A bácskafak kedvenc szállodája.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel szeszték, retik vegyíteni, mindenképp ezt a vizet.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
 legfinizáltabb égvíznyos
SÁVANYÚ-VÍZ

származhat. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemetes, ingerlő mellékhatást ad, annélkül, hogy azt fokozta festené.

* Ezen ívat alatt közöltékért nem vállal felelőséget. A SZO

Szenzációs eredmény! Naponta tömérdek köszönő irat, Minta ingyen! 20 fillér postaköltség ellenében

„IPE“ californiai hajnövesztő hagyma

egy szenzációs hajnövesztőszer, amilyen Európában eddig még soha sem volt. Egy csomag „Ipe“-hagymától minden gyermek maga készíthet mintegy 2 liter „Ipe“-hajvizet, amelynek szenzációs hatása valóban mindenkit megélt. A haj már az első mosás után háromszor olyan sűrű lesz mint előbb volt. A haj soha meg nem őrül. A haj sűrűsödéséért felelősséget vállalunk. Korpa azonnal eltűnik. 1 csomag valódi „Ipe“-hagymát 2 forint fél csomagot 1 forintért szállítunk minden világűrbe, (az összeg beküldése ellenében, esetleg bélyeggyekben vagy utánvéttel.) Mindenkinél saját érdekében áll, hogy egy ilyen csomag valódi „Ipe“-hagymát megrendeljen. Egyébránt szállítunk kész „Ipe“-hajvizet is üvegekben nagyság szerint 2.50 1.50 és 1 forint. Őrizze meg mindenki ezen hirdetés, mert ritkán fog megjelenni. Tessék a címre pontosan ügyelni, mert máskülönben felelősséget nem vállalhatunk. Első amerikai „OJA“ vállalat, Bécs, IX. Währingerstrasse 16. I. emelet.

Szenzációs eredmény! Naponta tömérdek köszönő irat.

Schicht-Szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Az egyedüli valódi angol

A. Thierry gyógyszerész **BALZSAMA**

Égészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek csomagolása törvényileg védve van.

Ezen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használható. 1. Egy felülmulthatatlan hatású gyógyszer tudó- és mellbetegségeknek, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a arégi bajokat is. 2. Kitűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenféle torokbajoknál stb. 3. Elhajt minden lázas állapotot tökéletesen. 4. Gyógyít feltűnően, gyorsan gyomorgöresöt, kólikát és szagatást. 5. Enyhe hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a képzelt betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen használatosnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog- és szájbetegségeknél, megszünteti a felhőgést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Csodaszor mindenféle sebekre, forró és más bőrkiütésekre, szemölcsökre, égés sebekre megfagyott tagok, megszünteti a fejfájást, fejfájást, fejfájást és fülfájást stb. Pontosan megfigyelendő a zöld papírazavódjegy, mint fent látható. — Hamisítók ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban portómentesen osztrák-magyar birodalom postafiókhoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia- vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb mennyiségűt küldetik csak az összeg előlege beküldés ellenében vagy megfelelő előleggel.

Miért szenved Ön? amikor Önnek rendelkezésre áll olyan szer, amely minden régebbi fájdalmat és veszedelmes operáció nélkül meggyógyít.

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti

Centifolia kenőcsel,

amely felülmulthatatlan gyors gyógyítási mintafajdalmaknak a legkiválóbb példaként tekintendő. A valódi Centifolia kenőcs a kalmazást ad: a gyermekágyasok mellfájásainál, a tejválasztás pangásánál, mellkemény, péséknél, orbáncsnál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezek nyírt sebeiél lábázásánál, dagadt lábaknál, sőt meg csontszúrnál is; ugyancsak vágott, zsúrt, lőtt és zúzott sebeknél, mindenemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszálkóknál, homok- és kavicszemcsékknél stb., mindennemű daganatoknál, karbunkulussnál, sőt rákos daganatoknál is mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegok felfekvésénél, nyaki daganatoknál, vérbanatalmaknál, gyermekek fülgyulladásánál stb. — Széküldés csakis az összeg előleges beküldése mellett történik. Ara 2 tőgyelny posta és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 50 fillér. — Elismerő okiratok hálom száma állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értékeltelen utánzatoktól óvva intjük a t. közönséget. Minden egyes tőgyelnyen a „Thierry (Adolf) LIMITED Angyalország Pragra“ védjegyével van bejegyezve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utóérhetetlen és nines kítve romlásnak, sőt minél régebbiek annál hatékonyabbak és értékesebbek. Nera árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban széküldhetők. Majdnem mindig eredményesen segítenek, legalább is az első segélyt nyújtják míg az orvos megérkezik. Természetesen soha sem szabad értékeltelen utánzatokhoz ugnevezett pótkészítőkhez nyulni mélyéért ezáltal mind dobunk ki annyit pénz, —hanem és alandón és sakis ezen két fentjelzett realis, olesó, megbízható és amellett teljesen ártalmat a világhírű szociálizmus magát az ember, melyekneminden családnál, minden eshetőre elkészülvéskénnél kell lenniök. Egyébránt teljesen fenti szerokat a valódiságukat igazoló minden jellel ellátva nem kaphatók, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelésünkkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMITED Schutzeng-el-Apostheke in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi fiokraktár Budapesten Török József gyógyszerésznél. Zágrábban S. Mittelbach gyógyász és Bécsbe rady.

angol kristályfestékekkel.

Egyedüli festőszer a háztartásban, melyvel egy pár perc alatt minden szövött, ezma és kész ruhadarabot minden tetszés szerinti színre festeni lehet.

Gyász eseteknél legjobban ajánlható.

Ára doboza 70 fillér; fekete és tegettoffoké 10 fillér több. Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Itsem-folt-tisztító eltávolít azonnal zsír, olaj, theer, kocsikenőcs, festékfoltokat stb., tisztít világos cipőt, kesztyűt, butort stb. szagtalan és nem gyulokony tehát nem veszedelmes. Ara üvege 60 fill. 1 kor. 50 fill. beküldése (levélbélyegkeben is) küldünk bórmentve próbára egy dobozt „Itsem“ tetszés szerinti színben és egy üveg „Itsem“-folttisztítót.

The „ITSEM“ Household Dye Company London & Bradford.

Köpviselet és főáruhá Ausztria-Magyarország részére és a balkánra: Kraus & Co., Wien VI., Millergasse 52, Ecke Mariahilferstrasse.

Főraktár Zomborban: Weidinger S. és Zs.

Az
egész
világ
fest

ITSEM

Hajhullást, korpaképződést és továbbí öszlülést azonnal megszüntet a világhírű

Petrolin-hajszesz

(szagtalan.)

1 üveg k. 1. — 3 üveg k. 2.50.
Szállít minden irányba

Zalán Béla droguista
SZABADKA.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált hájzsesz, a mely már több mint 33 év óta megbízható bebiztosított alkalmatosság kísérvényel, csaznál és megújítvánál.

Intés. Súlyosabb utazatok miatt helyes a hájzsesz óvatosság legnyúny és csak a csodóti nyegyeket dobozokba, a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” szójegyzsével fogadjunk el — 80 Ft. k. 40 Ft. és 2 k. árban a legújabb gyógyszerárban kapható. Forgatók: Török József gyógyszerész Budapest.

A. Richter F. Ad. és társa, eszék és k. út szállítású. Budapest.

Malaga-szőlő
nagy szemű.

1 kiló 90 krajczár.

Engel Mórna
Zombor,
Jókai-ter.

Gyümölcs-, főzelék- és husconservákat,
aszalt főzeléket ajánl a legjobb minőségben.

ELSŐ

Keckeméti Conservgyár

KECKEMÉTEN.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Restitutionsfluid

Kwizda fele Restitutionsfluid

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.

1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál és uterósi-ósi, ficzomoknál, inak merevségénél stb., az idősebb kiviló munkára képzett a lovakat. Csak a fele védjeggyel valódi. Kapható Ausz. — Magyarország valamennyi gyógyszerárban és gyógyszerészeknél.

Forgatók: Kwizda Ferenz Janos kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs és k. út, magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Oh, jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

Megfojt ez az átkozott köhögés!

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zombor: Mihályovits István, Schwarz Emil, Tárcazy István, Temesváry József Gyógyszerárakban.

Rendkívüli szerencse

BIHARI EDE

főuradájában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686. számra

600,000 kor. a 28718. számra

Nem kell gazdagnak lenni, hogy de általa meggazdagodhatunk! egy sorsjegyet vásároljunk.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb
1 82250	1 43247	1 29711	1 73744	1 57027	1 63445	1 23730	1 57088	1 23917	1 18429	1 69090	1 23961
2 60682	2 78082	2 25817	2 34226	2 20635	2 20635	2 73312	2 45706	2 14311	2 82570	2 23965	2 45783
3 19012	3 60247	3 2774	3 31322	3 29677	3 31322	3 29677	3 31322	3 29677	3 31322	3 29677	3 31322
4 23741	4 73725	4 5510	4 35309	4 57207	4 52434	4 57284	4 57284	4 61454	4 60588	4 43311	4 43226
5 63434	5 28655	5 63229	5 98448	5 18427	5 61473	5 61473	5 61473	5 61473	5 61473	5 78741	5 78009
6 69337	6 57419	6 25702	6 86612	6 43223	6 73224	6 60413	6 60413	6 60413	6 60413	6 18428	6 57000
7 18708	7 8967	7 28659	7 34214	7 45710	7 31322	7 29232	7 18428	7 45710	7 45710	7 45710	7 69629
8 23932	8 23728	8 33333	8 23731	8 73908	8 73908	8 73908	8 73908	8 73908	8 73908	8 67937	8 69629
9 23932	9 23728	9 23333	9 23731	9 73908	9 73908	9 73908	9 73908	9 73908	9 73908	9 73908	9 73908
10 23932	10 23728	10 23333	10 23731	10 73908	10 73908	10 73908	10 73908	10 73908	10 73908	10 73908	10 73908
11 23932	11 23728	11 23333	11 23731	11 73908	11 73908	11 73908	11 73908	11 73908	11 73908	11 73908	11 73908
12 23932	12 23728	12 23333	12 23731	12 73908	12 73908	12 73908	12 73908	12 73908	12 73908	12 73908	12 73908

Mikor van a születésnapod? Mendenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a nevé- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegy, de 1/2, 1/4, 1/8 is vapható. Csak azon legrosszabb esetben kizárólag hasznos számát, ha a kért szám már el volt adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:
egy nyolczad (1/8) — 75 frt vagy 1.50 kor. | egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3. — kor.
egy fél (1/2) 3. — " " 6. — " | egy egész (1) 6. — " 12. — "

A hivatalos nyereséményjegyeket húzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendelését — minthogy a húzás már f. hó 20-án kezdődik — mielőbb, de mindenesetre.

f. évi november hó 20-ig

BIHARI EDE

alóliert szerencsés föelrusítóhoz juttatni.

Budapest, Városház-utca 14.

Húzás már f. hó 20-án.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT
MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTÉK ÁLTAL AMIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

EGY MILLIÓ KORONA
600.000 KORONA
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

60.000- 80.000- 70.000- STB STB
a XI.sorsjáték I.osztályu húzása már NOVEMBER
29. és 21-én történt, s ehhez ismert szerencseszá-
mait ajánlja míg a készlet tart.

1/2 EREDETI SORSJEGY az I.OSZTÁLYRA 1.50
1/4 " " " " " 3.-
1/8 " " " " " 6.-
1/16 " " " " " 12.-

DENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79. ~

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBÍZÁSHOZ POSTAI BEHÍZTÓLAPOT
MELLEKKELNÜNK, MIALATT VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK VÁNNAK, HOGY
BEHÍZTÉSÜNKET, "PORTOMÉNTEZÉSEN" TELJESÍTTETIK *
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereeményeket
a vidéki bank kifizeti, mégis - a titoktartás céljából -
a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni -

KLYTHIA A BŐR APÓLÁSÁRA
AZ AREZBŐL SZÉPI-RIZSPOR
tése és finomítása.
Az arezből szépi-rizspor, bál- és szalon-puder fehér, ró-
egelegánsabb toilitte-, bál- és szalon-puder fehér, ró-
zsaszín vagy sárga.
Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. es. kir.
tanár által Bécsben.
Elsmerő levelek a legfőbb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb
es. és kir. udvari toilitte-szappan és illatszergyárt,
BECS I., Wollzeile 3. sz.
Kapható Zomborban: **Waidinger S. és Zs.**
kereskedő-czégnél.

Egy doboz 1 frt 20 kr. küldése
uianré vagy az összeg eilleges ber
küldése nan.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Epilepsi.
Késkőszárlan, görcsök és
más A idegnyiban szenved,
kérgen b. oszmat talol. Kül-
di ingyen és bementve a
Selwanen-Apotheke,
Frankfurt a. M
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az 55,000 nyereeménynek.
Legnagyobb nyereemény a legserencsesebb esetben +
1.000.000 korona.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
1 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
303 " "	1000
1523 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4950 " "	170
4950 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.
Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
egyét a hivatalos tervezettel együtt küldeni.
Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm
mellékelem bankjegyekben (beljegyekben.) } A nem tel-
sző törlendő

Pontos ezim: _____

500 forintot fizetnek annak, **Bartilla** fogvi-
zének használatá-
mellét (üvege 35 kr.) valaha ismét fogtájás
kap, vagy a szája búzlik. (Csomagolásért külön
10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien**
19/1. Sommergasse I. Kapható Zombor: Tar-
czay I., gyógyszer., Temesváry J., gyógyszerész
Bács-Breszlovác: Gfrörner György.

Kiváló szerencse
TÖRÖK-nél.
Nagyon sokan szerencsésnek lettek nálunk.
Kilencz millió koronánál fölött nyer-
tek nálunk nagyrabesült vevőink.
Az egész világ legesélydusabb sorsjáté-
ka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk,
mely nemskóra ujból kezdetét veszi.
110,000 sorsjegy 55,000
PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsolattik ki,
tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mel-
lékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.
5 kónap alatt összesen tízennégy millió
459,000 koronát, egy hatalmas összeg get sor-
soltnak ki. Az egész vállalat állami felügye-
let alatt áll.
Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek
tervszerű betétei a következők:
egy nyolezad (1/8) frt — .75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed (1/4) " 1.50 " 3.-
egy fél (1/2) " 3.— " 6.—
egy egész (1) " 6.— " 12.—
A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz
beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos
tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk
szonnal, de legkésőbb
f. é. november hó 20-ig
bizalommal hozzánk küldeni
Török A. és T
bankháza BUDAPEST.
Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.
Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:
Főüzlet: VI. Teréz-körut 46/a.
Fiókok: 1. Váci-körut 4.
" 2. Muzem-körut 11.
" 3. Erzsébet-körut 54.

Minden telülmulva

☞ a karácsonyi időny alkalmával bekövetkezett ☜

nagy arkedvezmény

által, összes áru- készleteinknek ruhák, gyapju- és selyem-
kelmékben, bársony, barchent, flanel, mosó-sző-
vetek, fehérárakban stb.

Meggyőződésre küldünk kívánatra mindenkinek ingyen és díjmentesen

teljes minta

ügymint

képes karácsonyi

választékot

katalógust

több 1500 képekkel minden elképzelhető tárgyakra.

Grand Magasin „AU PRIX FIXE“ Wien, I., Graben 15.

(ezelőtt Brüder Hirsch) Kammer & Schlesinger

Alapított 1872.

Sürgönyök és levélczím: Prix fixe, Wien, Grabenhof.

Alapított 1872.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárúsfőja

Budapest, VIII., József-Körút 22—24.,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáradójából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

1/8 1.50 1/4 3.— 1/2 6.— 1 12.— 2 24.—
korona.

Megrendeléseket czélszerűségéből postautalványon kérem

☞ Húzás már november hó 20 és 21-én. ☜

Altaunk kifizetett főnyeremények

A m. kir

OSZTÁLYSORSJÁTEK

november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az 1-ső osztályhoz:

1/8 á K. 1.50
1/4 á K. 3.—
1/2 á K. 6.—
egősz K. 12.—

Csakis nálaunk kaphatók az annyira kedvelt

☞ KIS SZAMOK: ☜
1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA

BOGDÁNY S.

BUDAPEST, Sas-utca 23. I.

Telefon 14—41.

40.000, 30.000 és sok más nagyobb nyeremény.

602.000 kor.
a 240-es számra.

400.000 kor.
a 1119-es számra.

200.000 kor.
a 46.006-es számra.

200.000 kor.
a 25534-es számra.

100.000 kor.
a 19.553-es számra.

100.000 kor.
a 94.160-es számra.

90.000 kor.
a 2407-es számra.

Suchard-féle MILKA

Teljszin Chocolad táblák és tekerésekben

A legszingazdagabb tej-Chocolad.

Legutolsó újdonsága a világhírű Chocoladgyárnak

Ph. Suchard

Löwy Mór

kőfaragó-mester Zombor, a kereskedelmi bank mellett ajánlja saját gyártmányú

SIRKŐVEIT
a legnagyobb választékban **vörös, fehér, fekete, granit, syenit, porfir** és **labrador** kövekből; elvállal varázscsodákat, nemkülönben mindenféle **épületi kőfaragó munkát utikeresztek, szt. háromság s egyéb szobrok**, csatorna és kályhakövek, valamint minden e szakmába vágó **kőfaragó munkák** jutányos és gyors kivitelét.

Régi sirkövek utánvétele és aranyozása, lőrött szobrok, sirkövek és márványlapok megújítása, valamint **regi sirkövek becseserlése** is olcsón eszközöltenek. Költségvetés és rajzok ingyen.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a **RETHY-féle**

pemetefű cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér. Csak **RETHY-féjé**t fogadjunk el!

Egy öreg ember titka.

Igaz történet az életből. — Elbeszéli: Ifj. Szabó István, Pakozd. (Utányomás tilos)

Jó emberek!

Nincs a világban drágább kincs a jó egészségnél. Sajnos, a mikor aztán beteg az ember, nem leli meg a betegségre való orvosságot. En is 6 évig betegkedtem és mindenféle orvosságot hiába próbáltam. Végre egyszer csak olvassok egy újságban Feller-féle Elsa-Fluidot, melyet Stubica-ban készítenek. Na, gondoltam magamban, kiprobálom ezt a szert is. Rendeltem próbára egy tucatot és mondhatom nektek, jó barátaim: 6 évig nem tudtam járni a láb-szűnyeg-től és a láb-aggatásom miatt és aludni se tudtam. Tíz napig kentem magamat Feller-féle Elsa-Fluid-dal és olyan egészséges lettem, mint a makk. Minden szomszédom, sógorom és komám jött nézni, hogy milyen csodálatosan hat ez a szer, a mely segített rajtam.

Mindnyájan tudták, hogy rendeltém még az Elsa-Fluidból. Eljött hát hozzám Mihály szomszédom, a kinek forró-ága van a fejében, hideg fell és keze, lába és a dereka fáj. Adok neki egy üveggel az Elsa-Fluidból és három nap alatt meggyógyult. A Pista is elfjött a malomból, hogy adjak neki az Elsa-Fluid szomszédomból, mert a feleségo köhög és szűrást nyilatást érez az oldalában. Képzelték csak jó emberek, két nap múlva az Elsa-Fluid teljesen segített rajta.

Eppen Józsefnapkor jön a nagy majori kő és meséli, hogy a gyereke folyton hány, meg görcsöt érez a hasában és egyre sir, nem tudja szegény asszony, mihez fogjon. Már összeszedte egy fél patikát és a vén asszonyok is mindent kiprobáltak már a gyereken, de hiába. Elolvastam hamar azt az utasítást, mely a Feller-féle Elsa-Fluid mellé van csomagolva és nézem, nincs-e segítség a gyerek bajára, s csakugyan van erre a bajra is: tíz csöpp az Elsa-Fluid-ból tejben, azután bekenni Elsa-Fluiddal a gyerek hasát és ez okvetlenül segít. Adok hát egy flas-

kóval az asszonynak és mondom: "No csak ne buskodik, lelkem, a mi ebben a leírásban meg van írva, az igazság, de ha használ a szer, két üveggel kell visszaadnia egy helyett. De azt megmondom, hogy ha Feller-féle Elsa-Fluidot akar, akkor világosan és olvashatóan írja meg: **Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica, Templom-utca 139. sz. (Zágrábmegey.)** Olesó is ám ez a szer: 12 üveg 5 korona és a postát is a patika fizeti. A gyerek még aznap este meggyógyult és a kofa örömdízen 20 üveg Elsa-Fluidot adott vissza 1 hét múlva.

A közösgben minden ember hallotta ezt az esetést minden ki rendelt Elsa-Fluidot.

Voltam a Jóska lakodalmán is a farsangban és örömdízen telt benne, mikor hallottam, a mint az emberek mesélték a Feller-féle Elsa-Fluidról.

Az egyiknek a gyermekét meggyógyította a forró reszketegségéből, a másikat a gataudféreztől; hasmenés ellen, fogfájás ellen; viszketeg, sűrű, orbanéz, sebek, gúresk, gyomorfájás, rossz emésztés, hányinger, májbill, szédülés, sápkór, váltó az és egyéb eszér, idegeség stb. ellen használt nekik kitűnően az Elsa-Fluid. Az egyik vité hányt, neki is segített, egy öreg szomszéd majd, hogy el nem vesztette a szemvilágát és most olyan jól lát, mint a gyerek. Ezek szerint hát mindenre jó szer volt a Feller-féle Elsa-Fluid. Még az ökröknek és a disznóknak is használt; mert mikor nem kellett nekik a takarmány, a gazdák beadtak nekik Elsa-Fluidot és mindjárt ették.

Mendhatom, jó emberek, ez az egyetlen orvosság, mely mindure használ és mindenféle betegségre meggyógyít. — Hogy valódit kaptatok, írjatok pontosan ezen címre: **FELLER V. JENŐ gyógyszerész STUBICA, Templom-utca 138. (Zágrábmegey.)** Kivámon, hogy mindenki nek, a ki rendel, olyan jól szolgájon, mint nekem.

Az Isten áldjon meg benneteket.

A valódi Feller-féle Elsa-Fluid

(Feller jó illatú növényessencia-Fluidja az „Elsa“-védjeggyel)

minden üvegen és használati utasításán clyan védjegyet visel, mint melékeltén látható „Elsa“ névvel és „Feller“ aláírással. — Az egészségy ügyi hatóság által meg van vizsgálva (s jóváhagyva). A berliné, római, londoni, párisi és nizzai kiállításokon a Feller-féle Elsa-Fluidot aranyéremmel és érdemkeresztekkel tüntették ki.

A Feller-féle Elsa-Fluid utánvételt vagy a pénz előzetes beküldésével rendelendő. Ár:

	12 üveg vagy 6 duplatüveg	—	5 kor.	—	fill.
Használati utasítás-sal, postaköltséggel és ládával együtt.	24	"	12	"	8
	36	"	18	"	12
	48	"	24	"	16
	60	"	30	"	20

INGYEN kapnak a rendelők minden ismételtlen rendelt tuczat Elsa-Fluidhoz 1 üveget.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Csak a Feller-féle Elsa-Fluid valódi! — Ha egy levél elveszne, czölészert ajánlva írni.

Ajántatnak még a **FELLER-FÉLE HASHAJTÓ ELSA-REBARBARA-PILULLÁK**. A legjobb, legolcsóbb és egyszerű kiprobált luszajó-szer, gyors és biztos hatású, fájdalom nem okoz, étvágygerjesztő, Elősegíti az emésztést, tisztít, csillapítja a fájdalmat, kitűnő a gyomor és emésztési szervek legtöbb betegségénél. 1 tekeres (6 doboz) használati utasításal együtt 4 koroná bérmentve.

Szíveskedjék 1 tuczt Elsa-Fluidot küldeni, de csak valódi legyen, mert eddig a kik használták, igen meg vannak elégedve. Vörös Sándornak már hosszabb idő óta reumában szenvedett és erős fejfájásai voltak, mióta használja, egészségesnek érzi magát. Lepity Gyóknának köhögésen is segített. Sok volna leírni mindazok neveit, akik az Ön szerének köszönhetik egészségüket. Nagy Amália, Ujvidék, 1902. VII.26.

Midőn az általam és kiprobált Elsa-Fluidját mártöbbeknek megrendeltem és ajánlottam, kérek most saját részemre 4 tuczt utánvétellel küldeni, mivel ezen csodáhatású szer valóban nélkülözhetetlen a háznál, mindenféle bajok ellen kitűnő sikerrel lehet használni. Irja 1902. II/24. Zenta. **MESZÁROS MIHÁLY**

Ki valódi Feller-féle Elsa-Fluidot és valódi Feller-féle Elsa-pilullákat akar, rendeljen levélileg és czimezze pontosan az egyedüli készítőnek:

FELLER V. JENŐ gyógyszerész

ő cs. és k. fensége Bourbob Fülöp herceg udvari szállítója,
STUBICA, Templom-u. 139. sz. (Zágrábmegey.)

Főraktárak Budapestben: **Török József** gyógyszerárában, Király-utca 12. **Dr. Egger „Nándor“** gyógyszerárában, Vaczi-Körut 17 és **Zoltán Béla** gyógyszerárában, Szabadság-tér.